

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

**Program osiguranja
izvoznih činidbenih bankarskih garancija
POG/01-17**

1. Cilj Programa

Izvoznici se često susreću s potrebom izdavanja garancija banaka u korist svojih inozemnih kupaca kao uvjetom za zaključenje izvoznih ugovora ili osiguranje izvršenja svojih ugovornih obveza. Na taj način izlažu se riziku poziva za plaćanje po garanciji, neovisno o izvršenju svojih ugovornih obveza. Također, izloženi su i raznim političkim rizicima ili rizicima više sile koji ih mogu spriječiti u izvršenju ugovora te prouzročiti naplatu po garancijama.

S druge strane, često su u situaciji kada ne mogu zaključivati nove izvozne ugovore budući su im limiti zaduženja kod banaka ograničeni vrijednošću instrumenata osiguranja te samim time nedostatni za dodatna zaduženja, odnosno izdavanje garancija.

Polica osiguranja garancija, bankama je kvalitetan i cjenovno prihvatljiv instrument osiguranja plasmana (polica zamjenjuje ili nadopunjuje instrumente osiguranja koje banka inače uzima za izdavanje garancija) koji im jamči naknadu štete u kratkom vremenskom roku za slučaj kada banka izvrši plaćanje po garanciji po pozivu korisnika na plaćanje.

Program predviđa mogućnost osiguranja svih vrsti činidbenih garancija ili kontragarancija vezanih uz zaključenje ili izvršenje izvoznih ugovora.

Program osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija, osim što izvoznicima daje mogućnost povećanja zaduženja kod banaka, istovremeno štiti izvoznike od gubitaka za slučajeve da do poziva na plaćanje po garanciji dođe unatoč urednom izvršenju izvoznikovih obveza ili uslijed nastupa nekog političkog rizika ili više sile.

2. Korisnici osiguranja

Korisnici Programa mogu biti sve banke u Republici Hrvatskoj koje imaju iskustva u garancijskom poslovanju s inozemstvom te izvoznici koji su uredno registrirani i uspješno posluju u razdoblju od najmanje jedne godine; pozitivno su ocijenjeni od stručnih službi banke u smislu sposobnosti izvršenja izvoznog ugovora i imaju zadovoljavajuće financijske pokazatelje te prihvatljiv plan poslovanja i izvoza.

Pravo na osiguranje ne postoji već HBOR kao osiguratelj u ime i za račun Republike Hrvatske (dalje: Osiguratelj) o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku temeljem mišljenja Povjerenstva za osiguranje izvoza.

3. Garancije koje se mogu osigurati

Osiguranje predviđa osiguranje bankarskih garancija ili kontragarancija izdanih u svezi zaključenja ili izvršenja Izvoznog ugovora:

- a) ponudbena garancija, „*bid bond*“, kojom nastaje obveza banke da plati korisniku, u slučaju da izvoznik ne ispuní uvjete iz ponude za sklapanje izvoznog ugovora dane u nadmetanju,
- b) garancija za povrat avansa, „*advance payment guarantee*“, kojom nastaje obveza banke da plati korisniku avans kojeg je korisnik uplatio izvozniku, u slučaju kada izvoznik ne ispuní uvjete iz izvoznog ugovora djelomično ili u cijelosti,
- c) garancija za dobro izvršenje posla, „*performance guarantee*“, kojom nastaje obveza banke da plati korisniku, u slučaju kada izvoznik ne ispuní uvjete izvoznog ugovora u smislu roka isporuke, kvalitete, opsega radova i sl.,
- d) ostale vrste činidbenih garancija koje osiguravaju izvršenje izvoznog ugovora.

4. Ugovor o osiguranju

Ugovor o osiguranju zaključuje se između Osiguratelja, banke kao osiguranika i izvoznika. Polica osiguranja je pisana isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju, a kojeg čine uz policu osiguranja, Opći uvjeti osiguranja izvoznih činidbenih bankarskih garancija i zahtjev za osiguranje s izjavom izvoznika o regresu.

5. Valuta ugovora o osiguranju

Ugovor o osiguranju zaključuje se u valuti garancije, a sva plaćanja premije, troškova ili odštete biti će izvršena u valuti garancije ili u protuvrijednosti eura te se kod preračuna koristi srednji tečaj Hrvatske banke za obnovu i razvitak.

6. Visina pokrića

Visina pokrića osiguranjem može se ugovoriti u pravilu do najviše 80%, ovisno o ocjeni boniteta izvoznika.

7. Osigurana svota

Novčani iznos na koji je zaključeno osiguranje, a jednaka je iznosu garancije.

8. Osigurani rizik

Osigurani rizik je rizik poziva na plaćanje po garanciji.

9. Poziv na plaćanje

U svrhu uređenja prava i obveza izvoznika razlikuju se sljedeći pozivi na plaćanje po garanciji:

- a) Poziv na plaćanje kada izvoznik nije prekršio niti jednu obvezu iz izvoznog ugovora ili nadmetanja (PK1);
- b) Poziv na plaćanje zbog neizvršenja obveza izvoznika iz razloga nastupa jednog ili više političkih rizika u zemlji korisnika ili trećoj zemlji (PK2);
- c) Poziv na plaćanje zbog neizvršenja obveza izvoznika iz razloga nastupa više sile (PK3);
- d) Poziv na plaćanje zbog neizvršenja obveza izvoznika iz razloga odgovornosti izvoznika (PK4);
- e) Poziv na plaćanje zbog neizvršenja obveza izvoznika iz razloga stečaja ili likvidacije izvoznika (PK5).

10. Osigurani slučaj

Osigurani slučaj nastaje kada banka u skladu s uvjetima garancije i po pozivu korisnika na plaćanje izvrši plaćanje po garanciji.

11. Šteta

Osiguratelj pokriva štetu nastalu za banku, najviše do iznosa ugovorene osigurane svote u ugovorenoj visini pokrića.

12. Razdoblje čekanja

Razdoblje čekanja je razdoblje istekom kojeg banka ima pravo podnijeti odštetni zahtjev, a iznosi 30 dana od dana dostave obavijesti o plaćanju po garanciji.

13. Odšteta

Osnovica za utvrđivanje odštete je isplaćeni iznos po garanciji, najviše do iznosa osigurane svote, umanjen za iznos koji je osiguranik naplatio temeljem ugovora o izdavanju garancije. Iznos odštete se utvrđuje umnoškom ugovorene visine pokrića i iznosa osnovice.

14. Očitovanje Osiguratelja i dospijee odštete

Osiguratelj je dužan očitovati se osiguraniku o odštetnom zahtjevu u roku od 45 dana od primitka potpunog odštetnog zahtjeva. Odšteta dospijeva u roku od 15 dana od dana dostave odluke kojom Osiguratelj prihvaća odštetni zahtjev.

15. Proces isplate odštete i regresa

- a) U slučaju isplate odštete uslijed ostvarenja rizika neosnovanog poziva, političkog rizika i rizika više sile, Osiguratelj će isplatiti banci odštetu. Nakon isplate odštete, Osiguratelj se regresno ne bi naplaćivao od izvoznika, već bi izvoznik bio obavezan pokrenuti pravne radnje za naplatu od korisnika garancije ili trećih osoba, te bi se Osiguratelj regresno naplaćivao iz tih priljeva;
- b) U slučaju isplate odštete uslijed ostvarenja rizika osnovanog poziva po garanciji, i ako tijekom razdoblja čekanja sam izvoznik nije podmirio banci iznos plaćen po garanciji ili se banka na drugi način nije uspjela naplatiti od izvoznika, Osiguratelj će isplatiti banci odštetu, nakon čega će se od izvoznika regresno naplatiti za iznos isplaćen po odšteti uvećan za zateznu kamatu. Postupak regresa bi vodila banka za bančinu i Osigurateljevu tražbinu.

16. Osnovne obveze Banke

- a) pribaviti instrumente osiguranja tražbina po ugovoru o izdavanju garancije navedene u ugovoru o osiguranju,
- b) izdati garanciju koja odgovara zahtjevima izvoznog ugovora odnosno nadmetanja i/ili nalogu izvoznika,
- c) izdati garanciju koja nije u suprotnosti s međunarodnim trgovačkim običajima ako su takva pravila ugovorena garancijom,
- d) bez odgađanja obavijestiti Osiguratelja o pozivu na plaćanje po garanciji,
- e) obavijestiti Osiguratelja o plaćanju po garanciji, najkasnije u roku od mjesec dana,
- f) platiti premiju osiguranja za PK4 i PK5,
- g) pribaviti pisanu suglasnost Osiguratelja prije svake materijalne izmjene ugovora o izdavanju garancije i garancije,

Ugovoreni dodatni kolaterali po garanciji moraju pokrivati cijeli iznos garancije i nakon isplate odštete u slučaju naplate iz njih (u slučaju osnovanog poziva), Osiguratelj i banka priljeve dijele pro-rata.

17. Obveze izvoznika

- a) U okviru zahtjeva za osiguranje izvoznik potpisuje regresnu izjavu temeljem koje se Osiguratelj ima pravo regresno naplatiti od izvoznika za slučaj isplate odštete banci kod poziva po garanciji u slučaju isključive odgovornosti izvoznika i ako izvoznik ne ispunjava obveze iz ugovora o osiguranju. Radi osiguranja svih tražbina Osiguratelja Izjava o regresu predviđa izdavanje 2 obične zadužnice na iznos osigurane svote;

- b) U slučaju kada izvoznik nije prekršio obveze iz izvoznog ugovora ili nadmetanja ili ih nije izvršio iz razloga nastupa političkog rizika ili rizika više sile, izvoznik se obvezuje poduzeti sve radnje prema korisniku i/ili trećim osobama, koje vode do povrata iznosa plaćenih po garanciji;
- c) Izvoznik je obavezan dostaviti Osiguratelju očitovanje te sve podatke i isprave u svezi s garancijom, izvoznim ugovorom i nadmetanjem, koje Osiguratelj zatraži od izvoznika;
- d) Platiti Premiju osiguranja za PK1, PK2 i PK3 prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.

18. Premija osiguranja

Premija osiguranja obračunava se temeljem Premijskog cjenika za osiguranje izvoznih činidbenih bankarskih garancija. Banka plaća premiju osiguranja za PK4 i PK5, u pravilu kvartalno i to tijekom cijelog trajanja osiguranja. Premija osiguranja izračunava se kao umnožak postotka pokrića osiguranjem i iznosa naknade banke za izdavanje garancije umanjeno za 10% na ime operativnih troškova banke (0,9*visina pokrića*naknada banke).

Premiju osiguranja za PK1, PK2 i PK3 plaća izvoznik jednokratno prilikom zaključenja ugovora o osiguranju. Premija osiguranja izračunava se ovisno o iznosu i trajanju garancije, korisniku garancije, ugovorenoj visini pokrića, zemlji izvoza te drugim elementima bitnim kod procjene rizika.

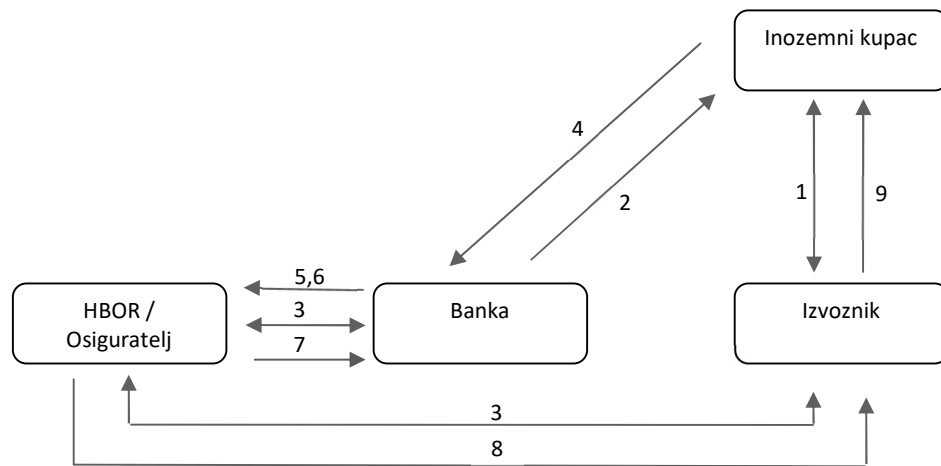
19. Naknada za obradu Zahtjeva

Naplaćuje se sukladno Odluci o naknadama za usluge koje obavlja Osiguratelj.

20. Način podnošenja Zahtjeva za osiguranje i zaključenje ugovora

Zahtjev za osiguranje podnosi banka putem obrasca zahtjeva za osiguranje kojeg popunjavaju i supotpisuju banka i izvoznik. Banka uz zahtjev, između ostalog prilaže pozitivnu ocjenu izvoznikove sposobnosti izvršenja izvoznog ugovora kao i ocjenu boniteta izvoznika te ostalu statusnu i financijsku dokumentaciju. Izvoznik prilaže i ovjerenu Izjavu o regresu.

U slučaju pozitivne ocjene rizika osiguranja, banka, izvoznik i Osiguratelj potpisuju policu osiguranja čime zaključuju ugovor o osiguranju. Ugovorom se reguliraju prava i obveze banke kao osiguranika, izvoznika te Osiguratelja.

Shema osiguranja

1. Izvoznik zaključuje izvozni ugovor s inozemnim kupcem
2. Banka po nalogu izvoznika izdaje garanciju u korist inozemnog kupca
3. Banka i izvoznik s Osigurateljem zaključuju ugovor o osiguranju
4. Inozemni kupac se naplaćuje po garanciji
5. Banka Osiguratelju šalje obavijest o plaćanju po garanciji (30 dana)
6. Banka Osiguratelju podnosi odštetni zahtjev po isteku 30 dana od dostave obavijesti o plaćanju
7. Osiguratelj se banci očituje o odšteti u roku do 45 dana od zaprimanja potpunog odšetnog zahtjeva te isplaćuje odštetu u roku od 15 dana od obavijesti
8. U slučaju osnovanog poziva na plaćanje po garanciji uslijed neizvršenja izvoznog ugovora od strane izvoznika, Osiguratelj se po isplati odštete naplaćuje od izvoznika
9. U slučaju poziva na plaćanje po garanciji koji je neosnovan ili je do poziva došlo uslijed političkog rizika ili više sile, Osiguratelj se neće naplaćivati od izvoznika već će izvoznik pokrenuti mjere prema inozemnom kupcu ili trećim osobama radi naknade štete.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Osiguranje izvoza

Strossmayerov trg 9

10 000 Zagreb

Tel: +385 1 4591 539

Fax: + 385 1 4591 547

www.hbor.hr